

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta (HE 82/2017 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 40/2017 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- viestintäneuvos Kreetta Simola, liikenne- ja viestintäministeriö
- neuvotteleva virkamies Tanja Müller, liikenne- ja viestintäministeriö
- neuvotteleva virkamies Elina Rydman, sisäministeriö
- ylitarkastaja Merja Tapalinen, Poliisihallitus
- mediasääntelyn päällikkö Janne Holopainen, Yleisradio
- lakimies Rami Peltosaari, Elisa Oyj
- johtaja Marcus Wiklund, Sanoma Media Finland Oy
- viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Tatu Tuominen, Telia Finland Oyj
- erityisasiantuntija Sami Virtanen, Kuuloliitto ry
- erityisasiantuntija Antti Mäkipää, Kuurojen Liitto ry
- järjestöpäällikkö Markku Möttönen, Näkövammaisten liitto ry
- johtava asiantuntija Pia Huhdanmäki, RadioMedia

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- sisäministeriö
- Poliisihallitus
- Viestintävirasto
- DNA Oy
- MTV Oy
- Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tietoyhteiskuntakaarta. Esitys liittyy hallituksen sääntelyn sujuvoittamista koskevaan kärkihankkeeseen.

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi radiomainonnan määrää koskeva säännös sekä viestintäpalvelujen ja matkapuhelinten kytkykauppaa koskevat säännökset. Säännöstä televisiotoimijoiden velvollisuudesta varata yli puolet vuosittaisesta lähetyksajastaan eurooppalaisille ohjelmille muutettaisiin joustavammaksi.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrää korotettaisiin Yleisradio Oy:n osalta ja alennettaisiin kaupallisten toimijoiden osalta.

Televisio-ohjelmistojen saavutettavuutta koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että näkö- ja kuulorajoitteisille tarkoitettu ääni- ja tekstityspalvelu olisi liitettävä Yleisradio Oy:n julkisen palvelun ohjelmistojen ja kaupallisten yleisen edun ohjelmistojen lisäksi myös sellaisiin valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin ohjelmistoihin, jotka palvelevat useita eri yleisryhmiä.

Radio- ja televisiotoiminnan ohjelmistotoimilupien myöntämis- ja peruuttamisedellytyksiä tarkennettaisiin niin, että ohjelmistotoimilupaa ei myönnettäisi, jos on perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan arpajaislain rahapelien markkinointia koskevia säännöksiä tai kuvaohjelmalain lapsille haitallisten ohjelmien lähettämisaikaa koskevia säännöksiä taikka syyllistyvän rikoslaisessa rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan. Lakiin lisättäisiin säännös toimilupaviranomaisen toimivallasta peruuttaa televisio- tai radiotoimintaan myönnetty ohjelmistotoimilupa toimiluvanhaltijan rikkoessa toistuvasti ja vakavasti rahapelien markkinointia tai lapsille haitallisten ohjelmien lähetyksiaikaa koskevia säännöksiä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Asiantuntijakuulemisessa on pidetty hyvänä, että nyt ehdotetuilla toimenpiteillä pyritään sääntöjen sujuvoittamiseen turhaa sääntelyä ja hallinnollista taakkaa purkamalla. Ehdotuksilla muun muassa kumottaisiin radiomainonnan määrää koskeva säännös sekä viestintäpalvelujen ja matkapuhelinten kytkykauppaa koskevat säännökset.

Erityisryhmien palvelu

Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota erityisryhmille suunnattuihin palveluihin. Ohjelmistojen saattamiseksi näkö- ja kuulorajoitteisten saataville esityksessä säädetään ääni- ja tekstityspalvelusta. Velvoite on tarpeen, jotta turvataan näkö- ja kuulorajoitteisten sananvapauteen sisältyvä oikeus ottaa vastaan viestejä. Asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että palvelua tulee laajentaa nykyisestä varsinkin kaupallisten toimijoiden osalta. Liikenne- ja viestintäministeriö on

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp

kuitenkin katsonut, että kaupallisille toimijoille ei tulisi lisätä velvoitteita, jotka ylittävät nyt käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen velvoitteita.

Valiokunta pitää erityisryhmille osoitettuja palveluita tärkeinä ja kantaa huolta niiden kehittämisestä. Näille palveluille on yhä enemmän tarvetta väestön ikääntyessä, ja tästäkin syystä on tärkeää, että erityisryhmien tarpeita seurataan tarkoin jatkossa. Valiokunnan saaman tiedon mukaan simultaanisten tekstitys- ja tulkkaukspalvelujen tekninen järjestäminen on vielä hankalaa. Uusintalähetysten osalta tämä on helpompaa, ja valiokunta pitää tärkeänä, että ääni- ja tekstityspalvelu ulotetaan koskemaan muita kuin suorana lähetyksenä lähetettäviä musiikkiesityksiä ja suorana lähetyksenä lähetettäviä urheiluohjelmia. Tämän tekniikan kehittymistä tuleekin seurata ja harkita tarkoin, missä vaiheessa olisi kohtuullista asettaa simultaanisia tekstitys- ja tulkkaukspalveluita koskevia velvoitteita laajemmin kuin mitä tässä hallituksen esityksessä. Valiokunta pitää tärkeänä, että liikenne- ja viestintäministeriö seuraa tekniikan kehitystä erityisesti uusien toimintatapojen, kuten verkkolähetysten, osalta ja ehdottaa tarvittaessa säännösten muuttamista.

Valvontamaksu

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi televisio- ja radiotoimijoiden Viestintävirastolle maksamia vuosittaisia valvontamaksuja. Yleisradio Oy:lle maksettavaksi tulevaa valvontamaksua korotettaisiin nykyisestä ja kaupallisten toimijoiden maksuja alennettaisiin. Viestintävirasto on pitänyt ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja oikeasuhtaisina, koska Viestintäviraston valvontatehtävät ovat Yleisradio Oy:n osalta merkittävästi lisääntyneet vuoden 2013 alussa voimaan tulleen Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) muutosten yhteydessä. Kaupalliset toimijat ovat pitäneet ehdotettuja muutoksia oikeasuuntaisina ja ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että valvontamaksut eivät ole teknologianeutraaleja ja että niistä tulisi jatkossa luopua kokonaisuudessaan.

Valiokunta pitää Yleisradio Oy:n tavoin tärkeänä, että Viestintävirasto kehittää edelleen valvontaansa perustuvaa ohjausta ja palautteenantoa sellaiseksi, että palaute entistä paremmin auttaa kehittämään Yleisradio Oy:n toimintaa suomalaisen mediayleisön hyväksi. Kun Viestintävirasto yhdistyy vuoden 2018 alussa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksessa Liikenneviraston ja Liikenteen turvallisuusviraston kanssa, niin viestintä- ja mediamarkkinan valvonnan riittävä resursointi on turvattava. Myös EU:n valtioneuvoston päätökset edellyttävät Yleisradio Oy:n saaman rahoituksen käyttämisen tehokasta valvontaa.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Lain nimike. Viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon sekä Linkirjoittajan oppaan (Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita 37/2013) lain nimikettä koskevaan osuuteen liikenne- ja viestintävaliokunta on muuttanut lakiehdotuksen nimikkeen vastaamaan selkeämmin sen säädöshierarkista asemaa. Uusi lain nimike on laki sähköisen viestinnän palveluista.

25 §. Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen. Viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon valiokunta on lisännyt pykälään ilmeisyyden vaatimuksen ja poistanut viittauksen arpajaislakiin.

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp

28 §. Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa. Viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon valiokunta on lisännyt pykälään ilmeisyyden vaatimuksen ja poistanut viittauksen arpajaislakiin.

36 §. Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan. Viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon valiokunta on lisännyt pykälään ilmeisyyden vaatimuksen ja poistanut viittauksen arpajaislakiin. Pykälässä oleva viittaus kuvaohjelmalain 6 §:ään (710/2011) on virheellinen, ja valiokunta on sen vuoksi poistanut sen pykälästä.

40 §. Radioluvan myöntäminen. Viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon valiokunta on lisännyt pykälään ilmeisyyden vaatimuksen ja poistanut viittauksen arpajaislakiin. Pykälässä oleva viittaus kuvaohjelmalain 6 §:ään (710/2011) on virheellinen, ja valiokunta on sen vuoksi poistanut sen pykälästä.

211 §. Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorajoitteisten saataville. Valiokunta pitää erityisryhmille suunnattuja palveluja tärkeinä ja katsoo, että niitä tulee kehittää. Tämän vuoksi valiokunta on pykälän 2 momentissa ulottanut ääni- ja tekstityspalvelun koskemaan muita kuin suorana lähetyksenä lähetettäviä musiikkiesityksiä ja suorana lähetyksenä lähetettäviä urheiluohjelmia.

Pykälän 4 momentissa valiokunta on korottanut ääni- ja tekstityspalvelun osuutta 2 momentissa tarkoitettujen useita eri yleisöryhmiä palvelevien ohjelmistojen osalta 50 prosentista 75 prosenttiin ohjelmista.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 82/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 70 §:n 3 momentti, 113 § ja 116 §:n 4 momentti, muutetaan lain nimike, 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 28 §:n 1 momentti, 32 §:n 1 momentin 1 kohta, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 40 §:n 5 momentti, 70 §:n 4 momentti, 209 §:n 1 momentti sekä 211, 223, 294 § ja 303 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 28 §:n 1 momentti, 32 §:n 1

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp

momentin 1 kohta, 36 §:n 1 momentin 3 kohta, 40 §:n 5 momentti ja 303 §:n 3 momentti laissa 456/2016 sekä 294 § osaksi laissa 456/2016, sekä

lisätään 40 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 456/2016, uusi 7 momentti ja 209 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

Laki

sähköisen viestinnän palveluista

25 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Viestintäviraston on myönnettävä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

3) hakijan ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia, arpajaislain (1047/2001) 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellostä tai kuvaohjelmalain (710/2011) 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan; ja

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellostä tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
- 2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp

1) ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa, kuvaohjelmalain 6 §:ää, tämän lain 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehtoja taikka syyllistynyt rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

3) hakijan ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellostä tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle peittoalueelle ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

Radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan on myönnettävä, jos hakijan ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellostä tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan.

70 §

Kirjanpidollinen eriyttämisvelvollisuus

Eriytämislaskelmat on toimitettava Viestintävirastolle.

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp

209 §

Ohjelmiston eurooppalaisuus

Televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta vapaasti vastaanotettavasta lähetysajastaan. Edellä tarkoitettuun lähetysaikaan ei kuitenkaan lueta aikaa, joka on varattu:

- 1) uutisille;
- 2) urheilutapahtumille;
- 3) kilpailunomaisille viihdeohjelmille;
- 4) mainoksille;
- 5) tekstitelevisiolähetyksille;
- 6) teleostoslähetyksille.

Jos televisiotoiminnan harjoittajan ohjelmisto ei saavuta 1 momentissa tarkoitettua eurooppalaisuusosuutta, televisiotoiminnan harjoittajan on esitettävä Viestintävirastolle selvitys syistä siihen sekä pyydettyä suunnitelma siitä, minkä ajan kuluessa ohjelmisto on 1 momentin mukainen. Tällöin ohjelmiston eurooppalaisuusosuuden on oltava kuitenkin vähintään samalla tasolla kuin edellisellä valvontajaksolla.

211 §

Ohjelmistojen saattaminen näkö- ja kuulorajoitteisten saataville

Suomen- tai ruotsinkielisiin televisio-ohjelmiin on liitettävä tekstitys sekä muihin ohjelmiin selostus tai palvelu, jossa tekstitetyn ohjelman teksti muutetaan ääneksi (*ääni- ja tekstityspalvelu*) siten kuin tässä pykälässä säädetään.

Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä Yleisradio Oy:stä annetussa laissa tarkoitettuihin julkisen palvelun ohjelmistoihin. Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä myös valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin useita eri yleisryhmiä palveleviin ohjelmistoihin. Ääni- ja tekstityspalvelua ei kuitenkaan tarvitse liittää suorana lähetyksenä lähetettäviin musiikkiesityksiin eikä suorana lähetyksenä lähetettäviin urheiluohjelmiin.

Ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset muun kuin julkisen palvelun televisiotoiminnan harjoittajille eivät saa ylittää yhtä prosenttia televisiotoiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta.

Ääni- ja tekstityspalvelun osuuden on oltava edellä 2 momentissa tarkoitettujen useita eri yleisryhmiä palvelevien ohjelmistojen osalta 75 prosenttia ohjelmista ja julkisen palvelun ohjelmistojen osalta 100 prosenttia ohjelmista.

Valtioneuvoston asetuksella:

- 1) voidaan säätää ääni- ja tekstityspalvelun teknisestä toteuttamisesta ja lähettämisestä;
- 2) säädetään ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvasta ohjelmatuntikohtaisesta kustannuksesta;
- 3) annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mikä katsotaan useita eri yleisryhmiä palvelevaksi ohjelmistoksi.

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp

223 §

Radiomainonnan erottaminen

Radiomainokset on erotettava radio-ohjelmista äänitunnuksella tai muulla selkeällä tavalla.

294 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

Televisio- ja radiotoiminnan vuosittaiset valvontamaksut ovat seuraavat:

- 1) Yleisradio Oy:n maksu on 220 000 euroa;
- 2) muuta kuin alueellista televisio-toimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 14 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä;
- 3) alueellista televisio-toimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden;
- 4) radiotoimintaa valtakunnallisen tai siihen rinnastetun toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;
- 5) radiotoimintaa alueellisen tai paikallisen toimiluvanvaraisen käytön taajuuksilla harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 600 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden;
- 6) vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 6 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain kahdessa erässä. Maksu määrätään maksettavaksi Viestintäviraston päätöksellä.

303 §

Viestintäviraston yleiset tehtävät

Viestintävirasto ei valvo 251 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia eikä 2 kohdassa tarkoitettuja olennaisia sähköturvallisuusvaatimuksia siltä osin, kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin kyttykauppasopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita 113 §:ää ja 116 §:n 4 momenttia.

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp

Helsingissä 23.11.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen sin
varapuheenjohtaja Mirja Vehkaperä kesk
jäsen Mikko Alatalo kesk
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Mats Löfström r
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Markku Pakkanen kesk
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Satu Taavitsainen sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk
jäsen Sofia Vikman kok

Valiokunnan sihteerinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Mika Boedeker
valiokuntaneuvos Juha Perttula

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp
Vastalause

VASTALAUSE

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tietoyhteiskuntakaarta. Esitys liittyy hallituksen sääntelyn sujuvoittamista koskevaan kärkihankkeeseen.

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi radiomainonnan määrää koskeva säännös sekä viestintäpalvelujen ja matkapuhelinten kytkykauppaa koskevat säännökset. Säännöstä televisiotoimijoiden velvollisuudesta varata yli puolet vuosittaisesta lähetyksistä eurooppalaisille ohjelmille muutettaisiin joustavammaksi.

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrää korotettaisiin Yleisradio Oy:n osalta ja alennettaisiin kaupallisten toimijoiden osalta.

Televisio-ohjelmistojen saavutettavuutta koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että näkö- ja kuulorajoitteisille tarkoitettu ääni- ja tekstityspalvelu olisi liitettävä Yleisradio Oy:n julkisen palvelun ohjelmistojen ja kaupallisten yleisen edun ohjelmistojen lisäksi myös sellaisiin valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin ohjelmistoihin, jotka palvelevat useita eri yleisryhmiä.

Radio- ja televisiotoiminnan ohjelmistotoimilupien myöntämis- ja peruuttamisedellytyksiä tarkennettaisiin niin, että ohjelmistotoimilupaa ei myönnettäisi, jos on perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan arpajaislain rahapeliä markkinointia koskevia säännöksiä tai kuvaohjelmalain lapsille haitallisten ohjelmien lähettämisaikaa koskevia säännöksiä taikka syyllistyvän rikoslaisessa rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan. Lakiin lisättäisiin säännös toimilupaviranomaisen toimivallasta peruuttaa televisio- tai radiotoimintaan myönnetty ohjelmistotoimilupa toimiluvanhaltijan rikkoessa toistuvasti ja vakavasti rahapeliä markkinointia tai lapsille haitallisten ohjelmien lähetyksia koskevia säännöksiä.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä pitää nyt käsittelyssä olevaa hallituksen esitystä lähtökohtaisesti hyvänä ja perusteltuna. Siitä kertoo jo sekin, että kannatamme esitettyjä muutoksia esimerkiksi tekstityspalveluihin, jotka parantavat näkö- ja kuulorajoitteisten elämänlaatua suhteessa mediaan sekä sen tarjoamiin palveluihin.

Toisaalta olemme myös tyytyväisiä niihin kehitysuuntiin, jotka koskettavat matkapuhelimien ns. "kytkykauppoja". Tällä esityksellähän kytkykaupat loppuvat — jo alan muuttuneen tilanteenkin vuoksi. Tämän johdosta tätä koskevalle sääntelylle ei nähdä ryhmässämme olevan tarvetta nykyisessä markkinatilanteessa. Sääntely voidaan näin ollen jättää mielestämme viestintäpalvelusopimusten sääntelyn ja yleisten kuluttajansuojaoikeudellisten periaatteiden varaan.

Lopuksi toteamme kuitenkin, että olemme valiokuntaryhmänä erittäin huolissamme eräistä muista esityksessä ilmenevistä kohdista. Eräs tällainen seikka on juuri ennakkosensuuri, mikä on valiokuntaryhmämme mielestä kovassa ristiriidassa yleisten sananvapausperiaatteiden kanssa. Etenkin valiokuntaryhmämme ihmettelee sitä, että jonkin toimijan ohjelmistolupa tulisi voida

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp
Vastalause

olla etukäteen myöntämättä tai perua, mikäli toiminnanharjoittajaa on perusteltua syytä epäillä kiihottamisesta kansanryhmää vastaan. Tämä on pöyristyttävää juuri maamme sananvapauden näkökulmasta.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että lakiehdotus hyväksytään muutoin liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnön mukaisena paitsi muutetaan 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 28 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentin 3 kohta ja 40 §:n 5 momentti seuraavasti: ***(Vastalauseen muutosehdotukset)***

Vastalauseen muutosehdotukset

25 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen

Viestintäviraston on myönnettävä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain (710/2011) 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta ~~taikka syyllistyy rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan~~, ja

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta ~~taikka syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan ja toiminnan:~~

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
 - 2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.
-

**Valiokunnan mietintö LiVM 21/2017 vp
Vastalause**

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan on myönnettävä, jos ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan.

Helsingissä 23.11.2017

Jari Ronkainen ps
Jani Mäkelä ps